

Årsmelding 2018 Institutt for foretaksøkonomi

Ledelse	Instituttleder Jarle Møen, nestleder Iver Bragelien, adm. sjef Kristin Reichel Teigland
Tilknyttede	79 personer – 17 professorer, 10 førsteamanuenser, 7 postdoktorer/Assistant Professors, 15 doktorgradsstipendiater, 6 doktorgradsstudenter med annen finansiering, 7 professor II, 7 førsteamanuensis II, 5 professor emeriti, 1 vitenskapelig assistent, 1 administrasjonssjef, 1 seniorkonsulent, 1 førstekonsulent, 1 konsulent
Årsverk	55,7 årsverk – faglig stab 36,7; stipendiater 15,0; administrativ stab 4,0
Kjønnsbalanse	15 % kvinner i faste vitenskapelige stillinger og 33 % i midlertidige vitenskapelige stillinger
Publikasjonspoeng	69,2 (74,1 i 2017, 53,3 i 2016, 55,8 i 2015)

Personer

- Trond M. Døskeland ble tildelt opprykk til professor i bedriftsøkonomisk analyse
- Floris Zoutman ble ansatt som førsteamanuensis i bedriftsøkonomisk analyse
- Mohammed Mardan ble engasjert som Assistant Professor i bedriftsøkonomisk analyse
- Maximilian Todtenhaupt ble engasjert som Assistant Professor i bedriftsøkonomisk analyse
- Seks nye doktorgradsstipendiater ble engasjert; Atle Haugen, Gabriel Fuentes Lezcano, Rabia Masood, Kim Oshikoji, André Wattø Sjuve og Henrik Svensli
- Thomas Lange i Skattedirektoratet er tatt opp i doktorgradsprogrammet under Offentlig sektor-ph.d.-ordningen
- Knut Aase ble tildelt Aktuarprisen 2018 (Den Norske Aktuarforenings årlige pris)
- Jan Ubøe ble tildelt Studentforeningens foreleserpris "Bronsesvampen" for vårsemesteret 2018
- Mario Guajardo kom til finalen i 2018 EURO Excellence in Practice Award (EEPA)
- Floris Zoutman, Evelina Gavrilova-Zoutman og Arnt Ove Hopland er tildelt NHHs publikasjonsbonus for artikkel i *Econometrica*
- Stein W. Wallace er tildelt NHHs publikasjonsbonus for artikkel i *Production and Operations Management*
- Mario Guajardo har publisert vitenskapelig artikkel på ABS nivå 4 i *European Journal of Operational Research*
- Andreas Haufler og Mohammed Mardan har publisert vitenskapelig artikkel på ABS nivå 4 i *Journal of International Economics*
- Jarle Møen har publisert vitenskapelig artikkel på ABS nivå 4 i *Journal of Labor Economics*
- Yuanming Ni og Leif K. Sandal har publisert vitenskapelig artikkel på ABS nivå 4 i *European Journal of Operational Research*
- Stein W. Wallace har publisert vitenskapelig artikkel på ABS nivå 4 i *European Journal of Operational Research*

Forskning

- Instituttet profilerer sin forskning på seks tematiske hovedområder: *Incentives, Contracts and Firm Behaviour; Investments, Insurance and Household Finance; Business Taxation; Energy Markets, Resource Management and Sustainability; Shipping, Logistics and Operations Management* og *Data Science and Analytics*
- Instituttets medarbeidere har publisert 54 artikler i vitenskapelige tidsskrift/serier og 3 kapitler i vitenskapelige antologier. Dette tilsvarer 69,2 publikasjonspoeng, hvorav 60 % er klassifisert på nivå 2 i UHRs publikasjonsordning, mens 51 % ligger på ABS nivå 3+4 (22 % nivå 4/4* og 29 % nivå 3)).
- Det ble utgitt 19 arbeidsnotater i instituttets *Discussion Paper* serie (16 i 2017, 23 i 2016, 33 i 2015)
- Det har vært avholdt 28 stabsseminarer og 9 lunsjseminarer
- *Senter for skatteforskning ved NHH (Norwegian Center for Taxation* – nasjonalt kompetansesenter) ledes av Guttorm Schjelderup (senterleder) og Jarle Møen (nestleder)
- *Energy, Natural Resources and Environment – ENE* (nasjonalt kompetansesenter) ledes av Leif K. Sandal og Gunnar S. Eskeland (nestleder)
- *Shipping and Logistics* (forskningssenter, internasjonalt spissområde) ledes av Stein W. Wallace og Roar Os Ådland (nestleder)
- *Business Economics* (forskningssenter, internasjonalt spissområde) ledes av Malin Arve, sammen med Eirik G. Kristiansen ved Institutt for samfunnsøkonomi
- NHH/SNF er deltaker i *Centre for Sustainable Energy Studies (CenSES)* (vertsinstitusjon NTNU). Mette Bjørndal og Gunnar S. Eskeland koordinerer virksomheten fra vårt miljø
- Instituttets samlede prosjekttilskudd fra konkurransearenaer i Norges forskningsråd er 3,15 mill. (6,8 i 2017 og 3,4 i 2016)
- Instituttets medarbeidere utfører i tillegg prosjektarbeid for SNF Samfunns- og næringslivsforskning. Bruttoomsetningen i denne virksomheten er 3,9 mill. (2,0 i 2017, 1,7 i 2016, 2,9 i 2015)
- Centre for Shipping and Logistics fikk tildelt to store forskningsprosjekter fra Norges forskningsråd. Begge gjennomføres med partnere i næringslivet og SNF som vertsinstitusjon. Det første prosjektet ledes av seniorforsker ved SNF, Haiying Jia, og handler om digitalisering av befraktning og bruk av stordata. Det andre prosjektet ledes av Stein Wallace og handler om nytteverdien av autonome skip. I tillegg er senteret partner i et prosjekt om autonome skip hvor SINTEF er vertsinstitusjon. Gunnar Eskeland er prosjektleder for NHHs del av dette. Alle prosjektene løper til 2021.

Doktorgrader

- Seyed Mostafa Mirhedayatian (januar): *Contribution to rich vehicle routing problems*
- Reza Azad Gholami (mars): *Essays on Equilibria in Non-autonomous Bilevel Stochastic Games*

- Evangelos Kyriasis (mai): *Energy Markets in Transition: Renewables, Bounds and Uncertainty: An Econometric Approach*
- Yewen Gu (august): *Maritime Emission Regulations and Operations Research in Shipping*
- Lars Hegnes Sendstad (september): *Essays on Investments in Emerging Technologies: A Real Options Approach*
- Hong Cai (oktober): *Essays on the European Electricity Markets*
- Vit Procházka (november): *Uncertainty modeling and spatial positioning in tramp shipping*
- Ørjan Mydland (desember): *Essays on efficiency and economies of scope and scale in electricity networks*

Faglige konferanser

- Instituttets medarbeidere bidrar jevnlig på internasjonale vitenskapelige konferanser og andre faglige møteplasser. Det er registrert 102 konferansebidrag og faglige presentasjoner i forskningsdatabasen Cristin (104 i 2017, 101 i 2016, 109 i 2015). NHHs fond har tildelt instituttets medarbeidere 32 reisestipend (23 i 2017).
- *Fagkonferanse i bedriftsøkonomiske emner (FIBE XXXV)* ble som vanlig arrangert ved NHH i begynnelsen av januar, med Trond M. Døskeland i arrangementskomiteen. Årets tema var *Facing the Challenges of Digitalisation*
- *Shippingkonferansen 2018 - Leadership* ble arrangert i april i Bergen, med Roar Os Ådland som leder av arrangementskomiteen
- *The Bergen Economics of Energy and Environment Research Conference (BEEER)* ble arrangert i april ved NHH, med Gunnar S. Eskeland (leder), Sturla F. Kvamsdal, Somayah Rahimi Alangi og Natalia Flórez Mejía i arrangementskomiteen
- Center for Business Economics sitt fagseminar *Asymmetriske innkjøpspriser i det norske dagligvaremarkedet* ble arrangert i september ved NHH, med Øystein Foros som leder av arrangementskomiteen, sammen med Hans Jarle Kind ved Institutt for samfunnsøkonomi
- The NoCeT and CBE Conference *Taxation and Regulation in the Digital Economy* ble arrangert i oktober ved NHH, med Malin Arve og Natalia Flórez Mejía i arrangementskomiteen
- Norwegian Tax Accounting Symposium 2018 ble arrangert i november ved NHH, med Arnt Ove Hopland og Natalia Flórez Mejía i arrangementskomiteen
- Stein W. Wallace var leder av arrangementskomiteen (Conference Chair) for *Transportation Science and Logistics (INFORMS) Workshop on E-commerce and urban logistics* i Hong Kong (januar).
- Endre Bjørndal, Mette Bjørndal, Gunnar S. Eskeland og Turid Gabrielsen var medlemmer i arrangementskomiteen for *PhD Winterschool Workshop in Stochastic Programming in Energy*, Geilo (februar)
- Stein W. Wallace var medlem av Scientific Committee for Odysseus 2018, Cagliari, Italia (juni)
- Knut Aase var medlem av Scientific Committee for SAMSA 2018 Conference, Palapye, Botswana (november)
- Mario Guajardo gav plenumsforedrag ved ELAVIO XXII - Operations Research Summer School for Young Latin American Scholars, Marbella, Chile (mars)
- Mario Guajardo gav plenumsforedrag ved Workshop on Fairness in Sports, Ghent, Belgium (april)
- Stein W. Wallace gav plenumsforedrag ved XXIV EURO Working Group on Locational Analysis, Edinburgh, Storbritannia (mai)
- Stein W. Wallace gav plenumsforedrag ved XV Conference on Computational Management Science, Trondheim (mai).
- Knut Aase gav plenumsforedrag ved SAMSA 2018 Conference, Palapye, Botswana (november)

Redaksjoner i vitenskapelige tidsskrifter

- Mario Guajardo er Associate Editor i *International Transactions in Operational Research*
- Guttorm Schjelderup er Associate Editor i *International Tax and Public Finance*
- Stein W. Wallace er Associate Editor i *INFORMS Journal on Computing*, Associate editor i *Stochastic Programming e-print series*, Member of Editorial Board i *Computational Management Science*, Member of Editorial Board i *EURO Journal on Transportation and Logistics*, Member of Editorial Board i *International Journal of Inventory Research* og Member of Editorial Board i *Quantitative Finance Letters* – og medlem av priskomiteer for *European Journal of Operational Research*, *Optimization and Engineering* og *Syngenta and INFORMS Crop Challenge*
- Roar Os Ådland er Associate Editor i *Multinational Finance Journal*, Member of editorial board i *Maritime Business Review* og Member of Editorial panel i *Maritime Policy & Management*
- Knut K. Aase er Associate Editor i *Journal of Risk and Insurance* og *Asia-Pacific Financial Markets* og Member of Editorial Board i *International Quarterly Journal of Finance*

Undervisning

- Instituttet har hovedansvaret for metodefagene i bachelorprogrammet og har ansvaret for kurssekvensen i bedriftsøkonomisk analyse, sammen med Institutt for regnskap, revisjon og rettsvitenskap. I løpet av året tilbød instituttet 14 kurs i bachelorprogrammet (inkludert 1 nytt kurs)
- Instituttet er sentral tilbyder av kurs i masterprofilene i Finansiell økonomi (FIE), Økonomisk styring (BUS), Business Analytics (BAN), Økonomisk analyse (ECO) og Energy, Natural Resources and the Environment (ENE) i masterprogrammet. I løpet av året tilbød instituttet 42 kurssekvenser i masterprogrammet (inkludert 4 nye kurs)
- Instituttet har ansvar for spesialiseringen Business and Management Science i doktorgradsprogrammet. I løpet av året tilbød instituttet 6 kurs.

- Instituttet leverer undervisning i mange videreutdanningsprogrammer i regi av NHH Executive. Følgende medarbeidere deltar: Iver Bragelien (programdirektør MØST, bidrag på MASTRA og Business Upgrade), Trond Døskeland (Fordypningsstudium i porteføljeforvaltning), Svein Gjedrem (MØST), Øystein Gjerde (AFA, MTM, MØST), Ole-Petter Moe Hansen (MØST), Joachim Høegh-Krohn (MØST), Helge Nordahl (MØST) og Frode Sættem (MØST, MASTRA).
- Stein W. Wallace er prosjektleder for et prosjekt støttet av Senter for internasjonalisering av utdanning med 500 000 kroner for årene 2017-2019 for å utvikle et PhD kurs i «Rural Logistics» sammen med universiteter i Quebec
- Stein W. Wallace er NHHs representant i et samarbeid med Jiao Tong University, Shanghai, om dobbel PhD-grad. Prosjektet er støttet av Senter for internasjonalisering av utdanning med 300 000 kroner for årene 2018-2019

Formidling

- På formidlingssiden har Petter Bjerksund, Iver Bragelien, Gunnar S. Eskeland, Øystein Foros, Jarle Møen, Mai Nguyen-Ones, Guttorm Schjelderup og Jan Ubøe vært spesielt aktive deltakere i den offentlige debatten
- Det ble publisert 21 kronikker og debattinnlegg i riksdekkende aviser (25 i 2017, 38 i 2016, 36 i 2015)
- NHH arrangerer i løpet av et år en rekke konferanser hvor instituttansatte er viktige bidragsyttere – enten i form av programledelse eller ved å holde presentasjoner. I 2018 gjelder dette bl.a. *Vårkonferansen* i mai (Mette Bjørndal)
- Nobelprisvinner Robert C. Merton ga årets Karl Borch Lecture – den 16. i rekken
- Frode Sættem er medredaktør i tidsskriftet *Praktisk økonomi & finans*

Eksterne verv og samfunnsoppdrag

- Malin Arve er medlem av det svenske Konkurransovervåkningsrådets råd for forskningsfrågor og medlem av Interimstyret for anskaffelsesakademiet
- Petter Bjerksund var sakkyndig vitne i Forbrukerrådets rettssak mot DNB Norge-fondene
- Mette Bjørndal er leder av styret ved Handelshøyskolen ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), medlem av styret for Finanstilsynet, medlem i Petroleumsprisrådet og medlem av et sakkyndig råd som er tvisteløser for gasstransportsystemet
- Lars-Erik Borge er leder av Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi – og medlem av Forskningsrådets fagkomité for humaniora og samfunnsvitenskap (FRIHUMSAM)
- Trond Døskeland er medlem av styret i Finansmarkedsfondet, fast møtende varamedlem til styret i Folketrygdfondet, medlem av Risikoutvalget i Folketrygdfondet, medlem av en ekspertgruppe som skal vurdere om Statens pensjonsfond utland bør kunne investere i aksjer i noterte selskaper – og var sakkyndig vitne i Forbrukerrådets rettssak mot DNB Norge-fondene
- Gunnar S. Eskeland er medlem av rådet i Norsk klimastiftelse
- Julio C. Góez er president (styreleder) for Norwegian Operations Research Society – og representerer Norge i The International Federation of Operational Research Societies, og i The Association of European Operational Research Societies
- Arnt Ove Hopland var konstituert leder for Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi
- Jarle Møen var medlem av hovedstyret i Norges forskningsråd – og er medlem av Forum for Havbruksskatteutvalget
- Trond E. Olsen er styremedlem i European Association for Research in Industrial Economics (EARIE)
- Leif K. Sandal er styremedlem av SCB (Science City Bergen), medlem av programstyret for E.ON Stipendienfonds im Stifterverband für die Deutsche Wissenschaft (Energy), leder av UHR-Publisering (Det nasjonale publiseringsutvalget) og visepresident i Resource Modeling Association (RMA) med ansvar for de årlige verdenskonferansene
- Guttorm Schjelderup er medlem av Scientific Advisory Board ved MannheimTaxation (MaTax) ScienceCampus, University of Mannheim, og Research fellow ved Oxford University Centre for Business Taxation
- Stein Ivar Steinshamn er medlem i Ressursgruppen for the Seafood Innovation Cluster, medlem av fagrådet til «Grunnrenteskatt i havbruksnæringen – kunnskapsgrunnlag» (finansiert av Fiskeri- og Havbruksnæringens forskningsfond (FHF)) – og medlem av Meklingsnemda for pelagisk sektor, som mekler minstepriser mellom Norges Sildesalgslag og Sjømat Norge.
- Stein W. Wallace er styremedlem i EURO Working Group on Stochastic Programming, Chair of the jury for the EURO best EJOR paper award (EABEP), Member of Howard Rosenbrock Prize Committee (Best paper in OPT), medlem av en referansegruppe for Horisont 2020 i Forskningsrådet (Smart, green and integrated transport SC4) – og representerer Norge i The Association of European Operational Research Societies
- Roar Os Ådland er medlem av programstyret for Forskningsrådets MAROFF-program (Maritim virksomhet og offshore operasjoner)

Virksomhetsstyring

- Instituttstyret har vedtatt følgende styringsdokumenter: Styringsdokument for faglig organisering og ledelse 2018-2021, Strategisk handlingsplan 2018-2021, Routines for Evaluation of Assistant Professors og Rekrutteringsplan 2019